

Karbowiak Antoni

Data urodzenia: 1856

nauczyciel, historyk wychowania, wykładowca akademicki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1899–1903.

Urodzony w Dąbrowie koło Krotoszyń. Pierwszy na ziemiach polskich uzyskał habilitację w zakresie „historii wychowania i szkół” na UJ (1905). Jest uznawany za współtwórcę polskiej historii wychowania jako dyscypliny naukowej i jej pierwszego profesjonalnego wykładowcę. Jego droga do kariery naukowej była typowa dla schyłkowego okresu zaborów i wiodła od pracy nauczycielskiej w szkołach średnich, przez stanowisko prywatnego docenta UJ, po profesora nadzwyczajnego w 1919 r. W l. 1913–1916 był też egzaminatorem w Państwowej Komisji Egzaminów Nauczycielskich w Krakowie. Aktywnie współpracował z instytucjami i towarzystwami naukowymi, m.in. z Akademią Umiejętności, Towarzystwem Nauczycieli Szkół Wyższych, Polskim Towarzystwem Historycznym. Jego dorobek naukowy, niemal w całości dotyczący problematyki historii szkół i myśli pedagogicznej, obejmuje szeroki zakres chronologiczny – od publikacji poświęconych epoce średniowiecza, po opracowania dotyczące czasów po rozbiorach. Był także edytorem źródeł, twórcą bibliografii pedagogicznej oraz zwolennikiem włączania nauczycieli do prowadzenia regionalnych badań historycznych. Zabiegał o utworzenie na ziemiach polskich muzeum szkolnego.

Literatura:

1. Barycz H., *Karbowiak Antoni*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 12, z. 52, red. E. Rostworowski, Wrocław 1966–1967, s. 20–23.
2. Banach A. K., *Antoni Karbowiak (1856–1919)*, [w:] *Uniwersytet Jagielloński. Złota Księga Wydziału Historycznego*, red. J. Dybiec, Kraków 2000, s. 97–105.
3. Wałęga A., *Początki akademickiej historii wychowania w Polsce. Antoni Karbowiak (1856–1919)*, Toruń 2007.

Agnieszka Wałęga